

van reizigers voor reizigers

NOORDOOST-ITALIË

Lannoo

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. Veel adressen en suggesties in de Trotters zijn bovendien wat 'fragiel', juist omdat ze zo sympathiek en verrassend zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus/P.O. Box 23202
NL-1100 DS Amsterdam Zuidoost

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trottergidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Petra van Caneghem; 2022 Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Wegwijzer, Brugge

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO Iakov Kalinin / Shutterstock

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Routard – Italie du Nord, Le Routard – Venise

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR VAN DE REEKS EN AUTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCT-REDACTEUR Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUR Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen),
Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2022

© Cartografie Hachette Tourisme

WWW.LANNOO.COM

D/2022/45/61 - ISBN 978 94 014 8263 9 - NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

Op deze pagina's zetten we de toeristische highlights voor je op een rijtje – stuk voor stuk zijn het met recht topervaringen die je niet mag missen!

26
TOPERVARINGEN

IN VENETO

1 **BIJHOOP OP EEN ZONNIG OORNAMMIG BLOEMEN VELD**
LEIGENDOMEN VAN VENETIË VAN VORSTEN, VERVOLGD IN EEN STAD DIE SCHITTERT IN DE SCADE

De stad Venetië is een van de meest unieke en mooiste steden ter wereld. Het is een unieke combinatie van een prachtige kuststad met een rijk historisch erfgoed. Het is een unieke combinatie van een prachtige kuststad met een rijk historisch erfgoed.

2 **ONTDEK DE BEELDINGE VAN DE WERELDBERUHMENDE SCULPTUUR VAN MICHELANGELO, MET EEN CENTRUM VAN HET GEBIED PALAZZO**

In het centrum van Venetië staat het Palazzo della Doge, een prachtig voorbeeld van de renaissance-architectuur. Het is een unieke combinatie van een prachtige kuststad met een rijk historisch erfgoed.

In het hoofdstuk 'Mens, maatschappij, natuur en cultuur' gaan we dieper in op de geschiedenis, het cultureel erfgoed en de geografie van het land of gebied dat je bezoekt. Boeiende achtergrondinformatie om alvast thuis of tijdens de heenreis door te nemen.

MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR

Bekende personen	40
Bevolking	46
Cultuur en feest	47
Drank	48
Eten	53
Film	54
Geografie	57
Geschiedenis	59
Kunsten	72
Literatuur	78
Media	81
Wonderlijk van Unesco	82

In het hoofdstuk 'Praktisch' vind je alle nuttige informatie over de bestemming. Lees er alles wat je moet weten over bijvoorbeeld vervoer en vervoer, geldzaken, taal en reisdocumenten.

NOORD-OOST-ITALIË PRAKTISCH

ABC van Italia	86
Abruzzo en Aijzjaken	88
Budget	90
Electriciteit	92
Feesten en feestdagen	93
Fansen	94
Gedrag	94
Gedrag	94
Gezondheid	95
Internettoegang	96
Klimaat	96
Moedertalen	97
Overslagreiden	97
Overslagen	97
Post	100
Reisdocumenten	100
Reizen en vergoedingen	101
Taal	101
Reizen	103
Talcommunicatie	104
Vervoer	106
Winkelen	112
Wet je dit?	113

REISINFORMATIE

Waarom?

Waarom?

Waarom?

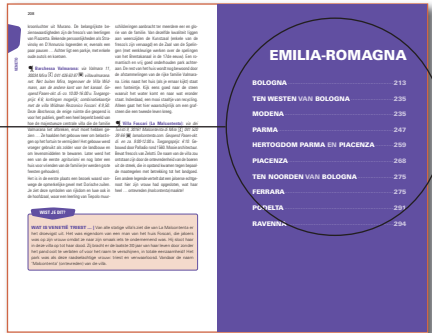
De tekst die in twee kolommen loopt, bevat praktische informatie zoals adresgegevens van instanties en webadressen ter voorbereiding op de reis.

HOE GEBRUIK JE DEZE GIDS?

De Reisplanner stelt uitgewerkte reisprogramma's voor om Noordoost-Italië op de beste manier te ontdekken.

Door deze beknopte inhoudsopgave per hoofdstuk te gebruiken hoef je niet telkens terug te bladeren naar de volledige inhoudsopgave vooraan in het boek.

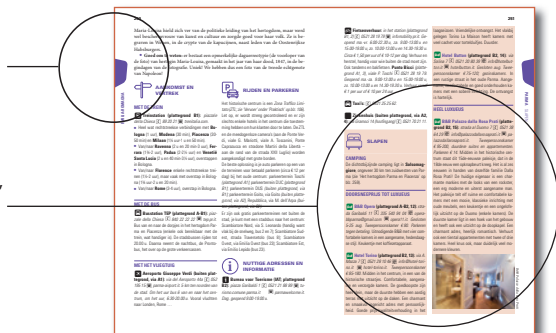

Op het kleine kaartje linksboven zie je in een oogopslag welk deel van het land of de regio het betreffende hoofdstuk beschrijft.

Op de eerste pagina van elk regiohoofdstuk zijn de niet te missen bezienswaardigheden in kaart gebracht met een pagina-verwijzing voor wie ze direct wil raadplegen.

Aan de rand van de pagina's zorgen een duimgreep en een kopregel ervoor dat je direct ziet welke informatie er op de betreffende pagina wordt geboden.

Om vlot door de gids te navigeren, wordt per stad of regio dezelfde informatiestructuur gehanteerd: praktische informatie - informatie over verblijf: slapen, eten, iets drinken, uitgaan - informatie over de bezienswaardigheden.

WIST JE DIT?

Let op deze kaders voor interessante weetjes.

AANDUIDING TROTTERTIPS

- trottertip interessant niet te missen

VERKLARING VAN DE SYMBOLEN

algemeen	informatie	snackbar
autoverhuur	kindvriendelijk	strand
bank	koffie- of theehuis	taxi
busstation	livemuziek, concert	theater
café, bar	luchthaven	treinstation
camping	metrostation	voorzieningen voor rolstoelgebruikers
consulaat	ontbijt	wandelen
dansen	parkeren	winkelen
duiklocatie	patisserie	Unesco-werelderfgoed
internetcafé	postkantoor	zwemgelegenheden
fietsverhuur	restaurant	telefoonnummer
haven	roken verboden	website
honden toegestaan	slapen	e-mailadres
ijs salon	skistation	

INHOUD

INLEIDING	12	Reisliteratuur	100
VEELGESTELDE VRAGEN	14	Risico's en ergernissen	101
TOPERVARINGEN	18	Taal	101
MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	39	Roken	103
Beroemde personen	40	Telecommunicatie	104
Bevolking	46	Vervoer	106
Cultureel erfgoed	46	Winkelen	112
Drank	49	Wist je dit?	113
Economie	53	REISPLANNER	
Film	54	NOORDOOST ITALIË	114
Geografie	57	REISPLANNER VENETIË	120
Geschiedenis	59		
Keuken	72		
Literatuur	78		
Media	81		
Werelderfgoed van Unesco	82		
REIZEN NAAR NOORD-ITALIË	83		
NOORD-ITALIË PRAKTISCH	87		
ABC van Italië	88		
Alvorens te vertrekken	88	De Palladiaanse Villa's	130
Budget	90	Verona	130
Elektriciteit	92	Vicenza	152
Feesten en feestdagen	93	Marostica	167
Foaien	94	Bassano del Grappa	169
Geldzaken	94	Asolo	174
Gehandicapten	95	Treviso	177
Gezondheid	95	Padua (Padova)	185
Internetadressen	96	De Euganische heuvels (Colli Euganei)	198
Klimaat	96	Brentkanaal (Canale del Brenta)	203
Noodgevallen	97		
Openingstijden	97		
Overnachten	97		
Post	100		

VENETO

EMILIA-ROMAGNA

Bologna 213

TEN WESTEN VAN BOLOGNA 235

Modena 235

Parma 247

Hertogdom Parma en Piacenza 259

Piacenza 268

TEN NOORDEN VAN BOLOGNA 275

Ferrara 275

Podelta 291

Ravenna 294

VENETIË

INLEIDING 313

VENETIË PRAKTISCH 315

ABC van Venetië 316

Budget 316

Feesten 318

Gehandicapten 320

Internetadressen 321

Kaarten, bezoeken, vervoer 321

Kinderen (en hun ouders!) 324

Kleding en uitrusting 325

Klimaat 326

Noodgevallen 327

Openbare wc's 328

Openingstijden 328

Overnachten 328

Post 331

Reisliteratuur 331

Risico's en ergernissen 332

Taal 333

Vaporetto, gondel en boottaxi 334

Wegwijs in de stad 337

Winkelen 338

VENETIË MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR 341

Beroemde Venetianen 342

Bevolking 343

Cafés en bars 344

Carnaval 344

Commedia dell' arte 346

Cultureel erfgoed 347

Drank 355

Economie 358

Film 359

Geografie en verstedelijking 361

Geschiedenis 363

Keuken 369

Literatuur 374

Media 375

Milieu 375

Muziek, theater en Biënnale 378

Sport en vrije tijd	381
Venetië studentenstad	381
Werelderfgoed	383
Wist je dit?	383
Zeden en gewoonten	384

VENETIË NUTTIGE ADRESSEN EN INFORMATIE

Aankomst in Venetië	387
Nuttige adressen	404

CANAL GRANDE

Linkeroever	413
Rechteroever	416

SAN MARCO

418

DORSODURO

440

SAN POLO EN SANTA CROCE

459

CANNAREGIO

475

CASTELLO

491

DE EILANDEN IN HET BASSIN VAN SAN MARCO

506

La Giudecca	506
San Giorgio Maggiore	509

DE NOORDELIJKE EILANDEN

511

San Michele	512
Murano	512
Burano	518
Torcello	521
Sant'Erasmus	523
Lazzaretto Nuovo	524
San Francesco del Deserto	525

DE ZUIDELIJKE EILANDEN

526

Lido	526
San Lazzaro degli Armeni en San Servolo	531
Lazzaretto Vecchio	532
Chioggia	533

HET VASTELAND, VAN MESTRE TOT SABBIONI

535

REGISTER	541
-----------------	-----

KAARTEN EN PLATTEGRONDEN

Afstanden tussen de steden	110	Ravenna	296-297
Bassano del Grappa	170	Reisplanner, Noordoost-Italië	115, 116-117
Bologna	216-217	Reisplanner, Venetië	120-121, 123
Burano	519	Piacenza	270-271
Canal Grande	410-411	Topervaringen	18
Emilia-Romagna, overzichtskaart	212-213	Topervaringen Venetië	31
Ferrara	276-277	Treviso	178-179
Ferrara, detailkaart	279	Veneto, overzichtskaart	128-129
Italië, spoorwegnetwerk van	107	Venetië – plattegrond I	390-391
Lagune van Venetië, overzichtskaart	310-311	Venetië – plattegrond II	392-393
Lido, detailkaart	529	Venetië – plattegrond III	394-395
Lido en omgeving, overzichtskaart	527	Venetië – plattegrond IV	396-397
Modena	237	Venetië – detailkaart I	398-399
Murano	515	Venetië – detailkaart II	400-401
Noord-Italië, overzichtskaart	84-85	Venetië – transport op het water	403
Padua	186-187	Verona	132-133
Parma	249	Vicenza	154-155

INLEIDING

Iталиë pakt je in!

Het noorden van Italië is een heerlijke regio om even te ontspannen zonder heel ver te hoeven reizen!

ER ZIJN TWEE SOORTEN ITALIANEN: ZIJ UIT HET NOORDEN DIE IN HET NOORDEN WONEN EN ZIJ UIT HET ZUIDEN DIE IN HET ZUIDEN BLIJVEN.!

Pierre Desproges

De regio's zijn zowel aangenaam in de zomer als in het tussenseizoen. Noord-Italië is een rijke streek, zowel economisch als cultureel. Pierre Desproges zei: 'Er zijn twee soorten Italianen: zij uit het noorden die in het noorden wonen en zij uit het zuiden die in het zuiden blijven.' En dat klopt. Noord-Italië wordt gedefinieerd door het industriële verleden en de legendarische automobiefabrikanten, zoals Ferrari, Lamborghini en Fiat, maar ook door de gastronomie, die over de hele wereld wordt uitgevoerd. Maar dat betekent niet dat de regio niet authentiek zou zijn. Het is er heerlijk eenvoudig leven, gezellig samen. En ook de natuur is idyllisch en soms prachtig ongerept. Omdat het gebied zo divers is, kan het elk type toerist bekoren: natuur, bergen, steden, lekker luieren, er is voor iedereen wel iets! Elke regio heeft zijn eigenheden.

De stad Verona is Werelderfgoed.

Wie Veneto zegt, zegt cultuur, kunst en religieus erfgoed – want hier stond een van de wiegen van de kunstgeschiedenis (Giotto en vele andere kunstenaars zijn hier geboren). En uiteraard is er Emilia-Romagna, de leukerbek, met die ene stad die barst van de geschiedenis: Bologna.

Of vakantie voor jou de kustregio is, antiek en middeleeuws architecturaal erfgoed of kleine straatjes en een heerlijk romantische sfeer, Italië is de reisbestemming bij uitstek. En je smaakpapillen? Die worden verwend met parmigiano, gorgonzola, risotto, pancetta, fontina ... om er maar een paar te noemen.

Bologna bezit een opmerkelijk middeleeuws stadscentrum.

VEELGESTELDE VRAGEN

NOORDOOST-ITALIË

WELKE DOCUMENTEN HEB JE NODIG OM NAAR ITALIË TE REIZEN?

Inwoners van de Europese Unie hebben alleen een identiteitskaart of een geldig paspoort nodig om het Italiaanse grondgebied binnen te mogen.

Minderjarigen die alleen (zonder ouders) reizen, hebben een eigen identiteitsbewijs nodig (een identiteitskaart of paspoort) en een toelating om het grondgebied te mogen verlaten. Dit is ondertekend door een van de ouders. Ga hiervoor langs bij de gemeente.

Nu de covidpandemie overal woedt, heeft Italië een aantal maatregelen afgekondigd. Bekijk, voor je vertrekt, grondig welke veiligheidsmaatregelen er gelden, zoals een negatieve PCR- of antigeentest die minder dan 72 uur oud is om het land binnen te komen, afhankelijk van de regio. Meer informatie vind je op [W](https://www.diplomatie.belgium.be/nl) [diplomatie.belgium.be/nl](https://www.diplomatie.belgium.be/nl) of [W](https://www.rijksoverheid.nl) [rijksoverheid.nl](https://www.rijksoverheid.nl).

WAT IS HET BESTE SEIZOEN OM ITALIË TE BEZOEKEN?

Het tussenseizoen (april-mei en september-oktober) is een aangename periode. In de winter kun je hier skiën. In de zomer (vooral in augustus) zijn de steden vaak verlaten, maar is het aan de kusten van Ligurië dan weer erg druk.

IS HET LEVEN ER DUUR?

Je geeft het meeste geld uit aan overnachtingen en bezienswaardigheden. Steden hebben steeds vaker interessante passen om musea en monumenten te bezoeken. Buiten het seizoen krijg je kortingen op overnachtingsgelegenheden.

KUN JE JE IN NOORDOOST-ITALIË GEMAKKELIJK VERPLAATSEN ZONDER AUTO?

Ja, combineer de trein en de bus en aan de kust zelfs de boot. In het centrum van de belangrijkste steden van Noordoost-Italië is

Noordoost-Italië is een paradijs voor lekkerbekken.

de auto zo goed als verboden en is parkeren een helse (en vooral dure) klus. Wanneer je alleen steden bezoekt, ben je dus beter af zonder auto. Buiten de grote steden rijden er weinig tot geen taxi's. Een auto is wel aan te raden als je het platteland wilt verkennen.

IS ER EEN TIJDVERSCHIL?

Neen, zowel in de zomer als in de winter is het in Italië, België en Nederland even laat. De overschakeling op zomer- of wintertijd gebeurt op hetzelfde ogenblik.

WAT IS DE BESTE MANIER OM NAAR HET LAND TE REIZEN?

Het vliegtuig is ongetwijfeld de snelste oplossing, vooral voor een kort verblijf. De luchtvaartmaatschappijen bieden vluchten aan tegen heel scherpe prijzen. Met de *auto* ben je wat langer onderweg, maar je blijft wel zelfstandig. De trein is dan weer handig als je graag de hele kust van Ligurië wilt bezoeken.

WELKE GEZONDHEIDSVOORZORGEN NEEM IK?

Je hoeft niet echt ergens op te letten. Dit is Europa, vergeet je Europese ziekteverzekeringskaart niet.

ZIJN KINDEREN WELKOM?

Italianen houden van kinderen. Maar het rijke erfgoed van het land kan je engeltjes ook wel gaan vervelen. Wissel wandelingen af met museumbezoeken. En het eten? Dat is top: pizza's, pasta, ijsjes ... Let op het pictogram bij de beste plekjes.

HOE BETAAL JE TER PLAATSE?

De Italiaanse munteenheid is de euro. Er zijn heel wat geldautomaten en je kunt zo

goed als overal met je betaalkaart terecht, op een paar kleine pensjonnetjes en in de bars na.

MOET JE ITALIAANS SPREKEN OM JEZELF VERSTAANBAAR TE MAKEN?

Het is mooi meegenomen als je een paar woordjes Italiaans spreekt. Italianen begrijpen goed Frans, vooral in het noorden van het land, de grensstreek met Frankrijk, maar spreken ook steeds vaker Engels.

IS HET IN NOORDOOST-ITALIË KOUDER DAN IN DE REST VAN HET LAND?

Dit deel van Italië komt niet overeen met het clichébeeld dat je misschien van het land hebt (dat van een land onder een verpletterende zon). De streek ligt op dezelfde breedtegraad als Zuid-Frankrijk en heeft een vergelijkbaar klimaat. In de steden die meer in het binnenland liggen, kan het in de zomer erg warm zijn. De noordelijke streken, dicht bij de Alpen, kennen echte winters.

WAT BRENG IK MEE UIT NOORDOOST-ITALIË?

Dit is een paradijsje voor lekkerbekken: parmezaan, fijne vleeswaren uit Emilia-Romagna (parmaham, mortadella uit Bologna), pesto uit Genua, de overheerlijke Piemontese (barolo en barbaresco) of Venetiaanse wijnen (amarone), chocolade uit Turijn, noga, alle mogelijke soorten pasta ... In de outlets net buiten sommige grote steden (Genua, Milaan, Verona) koop je merkkleding tegen een aantrekkelijke prijs.

VENETIË

WAT IS HET BESTE SEIZOEN OM NAAR VENETIË TE REIZEN?

Het hele jaar door, maar het beste buiten het seizoen! Dan is het er veel minder druk en zijn de Venetianen wat aardiger. Wat je wel moet onthouden, is dat de prijzen van kamers tijdens de carnavalsperiode, de Mostra en de Biënnale duizelingwekkend hoog zijn! In Venetië is ook het tussenseizoen hoogseizoen: in juli en augustus is het er minder druk dan in mei of september, maar de hitte is dan wel bijna ondraaglijk ...

IS HET LEVEN ER DUUR?

Ja, Venetië is een van de duurste steden van Italië. Wie met een kleiner budget reist, komt in de winter en als het kan ook doordeeweeks (januari-maart, maar niet tijdens carnaval). Als je via internet naar aanbiedingen zoekt, kun je er overnachten voor een goedkopere prijs, vooral in het laagseizoen.

HEB JE EEN GROOT BUDGET NODIG VOOR CULTUUR?

Ja, als je alle toegangsprijzen voor bezienswaardigheden en musea optelt, kom je op een flink bedrag. Bekijk voor je vertrek wat je allemaal wilt zien: er zijn pasjes die je zelf kunt samenstellen op basis van hoeveel tijd je hebt. Jongeren tot 18 jaar mogen de nationale musea gratis binnen.

WAT IS DE BESTE MANIER OM JE TE VERPLAATSEN?

De mooiste manier om de stad te ontdekken, is ... te voet! Venetië is een stad waarin je moet verdwalen. Loop lukraak door

de straatjes, volg je neus en houd je ogen open. De vele *vaporetti* zijn handig en authentiek, maar het kaartje is duur (tenzij je bezoekjes combineert en een pasje voor 24 of 48 uur koopt).

ZIJN KINDEREN WELKOM?

Ja, maar alleen als ze goed kunnen lopen, want met een buggy is dit bijna niet mogelijk. Venetië is een schatkamer voor kinderen. Een betoverende stad met bruggen, gondels, vaporetti, het lekkere eten ... en de stranden van het Lido als je lang genoeg blijft!

WELKE TAAL SPREEK JE ER?

Het is mooi meegenomen als je een paar woordjes Italiaans spreekt, maar in de meeste hotels en restaurants kun je gewoon Engels spreken.

KUN JE WILDE NACHTEN BELEVEN IN VENETIË?

Nachten misschien niet, maar avonden in elk geval wel, op voorwaarde dat je je in de campi waagt, waar studenten vaak komen. Zo is er de campo van Santa Margherita in de wijk Dorsoduro of de markt bij de Ponte di Rialto, waar tot in de vroege uurtjes heel wat te beleven valt. Discotheken zijn er dan weer niet in het centrum van Venetië.

STOP IK LAARZEN IN MIJN KOFFER?

In de winter is er natuurlijk altijd een risico op *acqua alta* (hoogwater). Maar geen nood: dat is alleen in een stukje van de stad zo, het duurt nooit langer dan een getijde (een paar uur) en er zijn bruggetjes zodat voetgangers snel overal kunnen komen. Je kunt ook altijd voor een klein prijsje een paar laarzen kopen.

Het carnaval van Venetië is nog steeds een van de populairste feesten ter wereld.

26 TOPERVERVARINGEN

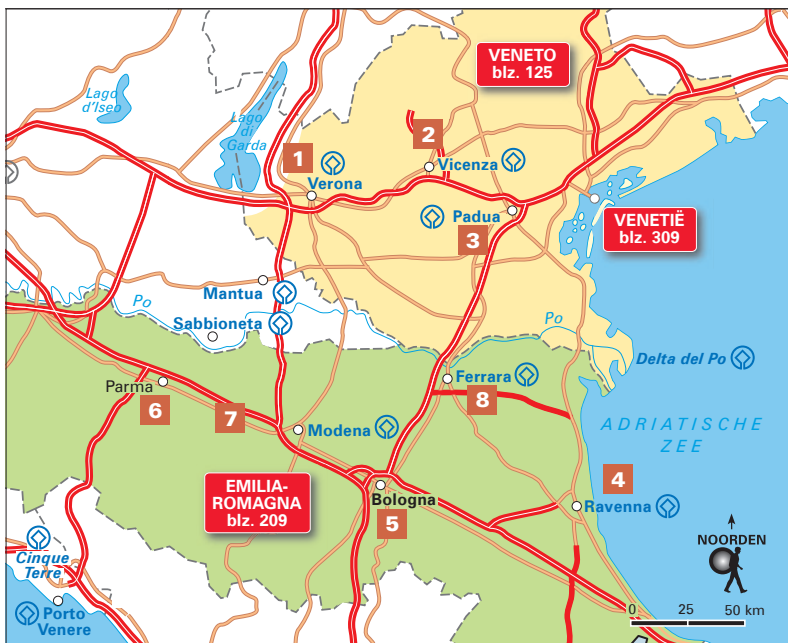
IN VENETO

1 WOON OP EEN ZWOELE ZOMERAVOND EEN OPERA BIJ IN EEN VAN DE LEGENDARISCHE ARENA'S VAN VERONA. VERDWAAL IN EEN STAD DIE SCHITTERT IN DE NACHT.

Een glaasje amarone, de zoete lokale wijn met complexe aroma's en een hint van chocolade, is de perfecte afronding van een romantische avond. De vele historische tavernes zijn er trots op. Verona is de stad voor geliefden en voor lekkerbekken. *Blz. 146*

2 ONTDEK DE WEELDERIGE PALLADIAANSE ARCHITECTUUR IN VICENZA, HET EPICENTRUM VAN HET GENIE PALLADIO.

Je kunt in de stad in de voetsporen lopen van de geniale 16de-eeuwse architect. De tocht gaat van zijn uitzonderlijke olympische theater naar de villa's die verspreid liggen in de omgeving. Je komt in ongerepte dorpjes als Asolo en Bassano del Grappa. *Blz. 163*

1

2

